

det kan gaae ved Viborg Domkirke, og det kan gaae ved det kongelige Theater, men det er ikke nogen rigtig Maade at lægge Skatter paa, thi de Herrer vide meget godt, at hvor frivillige Indsamlinger af den Art foretages, er det gjerne de samme Folk, der, medens mange Meneffer aldrig lukke deres Kommer op eller give en eneste Skilling til saadan Noget, utværligt give deres Bidrag den ene Gang efter den anden. Det er ikke rigtigt af Staten, hvor det angaaer Statens egne Formaal, da at henvende sig til de Private og udtømme den Frivillighedens Kilde, som ganske sikkert har et tilstrækkelig stort Stykke Land at frugtbargjøre, uden at Staten behøver at tilvende sig nogen Deel af dens Bunde.

Den behageligste Stilling vilde nu aabenbart være den at indskrænke sig til denne kritiske Virksomhed, at bryde Staven over Kommissionens Betænkning og sige: den fører kun til Theatrets Død og Undergang. Paa andre Steder, hvor dette Forslag er drøftet og prøvet, har man kunnet nyde Privilegiet af en saadan Stilling, men jeg indrømmer, at her i denne Sal voxer Fordringerne, her maa man sige, ikke blot hvad man ikke vil gjøre, men ogsaa hvad man vil gjøre, og endstjondt dette jo ganske vist er den ulige vanskeligste Deel af Opgaven, skal jeg heller ikke i den Henseende holde min Anskuelse tilbage. Jeg skal kun forudsikke, at jeg venter i denne Sal i det Høieste at see samlet en lille usorfærdet Skare om det absolut Rette, men at jeg ingenlunde har opgivet Haabet om at see samlet et Fleertal om det, som dog kan være praktisk gennemførligt, og som kan holde Theatret nogenlunde oppe, indtil bedre Tider komme. Jeg vil da sige, at for det Første maa denne Lov, istedetfor at omfatte 40 Paragrapher, som den her ligger for os, og bestæftige sig med en stor Deel Ting, som efter min Mening falde aldeles udenfor Lovgivningsmagtens Omraade, indskrænkes til et langt mindre Omfang; om Tallet af Paragrapherne bør være 6, 8 eller 4, er naturligtvis ligegyldigt, men den bør ikke indeholde Andet end de absolut nødvendige Træk til Ordningen af Statens Mellemværende med Theatret. Dernæst skal jeg erkjende, at saaledes som Fordringerne i den senere Tid have

udviklet sig her i Folkethinget hos den Magt, der er og bliver den styrende i vore offentlige Forhold, bliver det nødvendigt at gjøre en meget stor Ting. Vi maae frigjøre Staten for det Forhold, hvori den hidtil har staaet til Theatret, og hvorved den er bleven paa den ene Side Cautionist for enhver Underbalance, som Theatret ved slet Forvaltning eller ved Uheld maatte paadrage sig, og hvorved den paa den anden Side har maattet paatage sig uden at kuye alle de indirecte Byrder, i Form af Pensioner, som Theatret maatte falde paa at kaste over paa den. Dernæst er der et andet Punkt: der maa drages en klar og bestemt Grændse, saaledes at Staten ikke længer kan blive uden videre ansvarlig for, hvad Gjæld eller Byrde Theatret maatte paadrage sig, og fremdeles: naar de Krav ere fyldestgjorte, som Theatret for Dødblikket har til Staten gennem sine kongelig ansatte Embedsmænd og deres Afgang til Pensionering, bør Staten fremtidig være fri for alle indirecte Tilskud til Theatret. Det Hele maa samles paa en klar og bestemt Maade, saaledes at Statens directe Tilskud og Bidrag virkelig er, eller dog efterhaanden bliver det Eneste, som Staten giver. Deraf følger uægtelig, at Theatret maa blive stillet til en vis Grad som en selvstændig Institution. Det maa være sikret for en ikke ganske kort Række af Aar; det maa være bundet til visse Maximalbeløb for sine forskjellige Udgiftsgrene; det maa være underkastet en streng Control af Kultusministeren, og det kan maastee blive nødvendigt at skabe en eller anden Autoritet, et Theaterraad eller noget Eignende, som kan være en Støtte paa den ene Side for Theatret mod Staten, og paa den anden Side for Staten mod Theatret. Men der er Intet sagt, indrømmer jeg, derved, at man har angivet disse almindelige Træk. Der kræves noget mere Positivt; man vil vide Noget om Pengene, Pengene, Pengene. Herom er da min principale Paastand den, at Staten kan og bør yde et Tilskud til Theatret af 75,000 Rd. om Aaret. (Stemmer: Aah, ja saal). Ja, mine Herrer, for dem, der ikke ville give 50,000 Rd., kan det jo egentlig være ligegyldigt, thi naar de ikke